

EXEMPEL PÅ GOLD-PLATING MED STORA KONSEKVENSER FÖR NÄRINGSLIVET OCH DÄR KONSEKVENSERNA INTE HAR UTRETTS

Hissdirektivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 95/16/EG av den 29 juni 1995 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om hissar (det s.k. Hissdirektivet).

1995 gjordes en översyn av EU-reglerna för hissar för att förhindra personskador relaterade till klämrisk i hissar. Resultatet blev Hissdirektivet, som stipulerade att alla nya hissar skulle utrustas med innerdörrar, medan befintliga hissar kunde använda sig antingen av varnings-skyltar eller av fotocellslösningar för att förebygga olyckor. I detta fall var Sverige ett av de få länder som valde att gå längre än Hissdirektivet krävde. Den ansvariga myndigheten, Boverket, beslutade att kravet på innerdörrar skulle gälla såväl nya som vissa gamla hissar och vidgade därmed tillämpningsområdet och omfattningen av direktivet. Hissdirektivet är införlivat i Sverige genom Boverkets föreskrifter.

Konsekvenser:

I praktiken innebär de svenska särkraven att ett stort antal väl fungerande hissar har behövt bytas ut, till mycket höga kostnader för de berörda. Ett exempel på detta är fastighetsbolaget Humlegården som uppger att kostnaden för att byta ut de befintliga hissarna i företagets fastigheter uppgick till 45 miljoner kronor. För Sveriges fastighetsägare som helhet blev kostnaden 2 miljarder kronor. Även om Boverket inte har backat från att kravet även ska gälla för befintliga hissar har de på senare år gjort vissa förändringar i föreskrifterna beträffande skälighetsbedömningar av kostnader som möjliggör avsteg från kravet på innerdörrar. Numera kan i princip alla kostnader som följer av ett byte av själva dörren räknas med i skälighetsbedömningen inklusive sådana som orsakats med anledning av byggnadens eller den motordrivna anordningens förutsättningar.

Även om nu gällande föreskrifter inte är fullt lika ingripande så har Boverkets föreskrifter och hantering av genomförandet av EU-direktivet haft en väldigt stor påverkan, vad gäller såväl tid, som arbete och kostnader för näringslivet.

För mer information kontakta: Fastighetsägarna, Rikard Silverfur, e-post:
rikard.silverfur@fastighetsagarna.se

MKB-direktivet

Rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, senare ersatt av direktiv 2011/92/EU.

I Sverige utvidgades tillämpningsområdet av direktivet så att fler företag än vad direktivet kräver omfattas av svenska krav på miljökonsekvensbeskrivningar (MKB). Enligt svensk lag krävs en miljökonsekvensbeskrivning för alla verksamheter som påverkar miljön. Den grundläggande regleringen finns i 6 kap Miljöbalken med kompletterande bestämmelser i förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Konsekvenser:

Av en rapport som Naturvårdsverket har tagit fram på uppdrag av regeringen, och som redovisades i juni 2015, framgår att miljökonsekvensbeskrivningar ofta är omfattande och kostar verksamheterna ca 260-560 miljoner kronor årligen. Det framgår vidare att en strikt implementering av MKB-direktivet hade besparat verksamheterna utgifter i samband med samråd och MKB motsvarande 100-227 miljoner kronor jämfört med idag. Genom Sveriges överimplementering görs det i vårt land många fler miljökonsekvensbeskrivningar än i jämförbara länder. Enligt Miljöbalkskommittén år 2003 görs det till exempel flera tusen miljökonsekvensbeskrivningar varje år i Sverige under det att man i Finland, med samma regler, endast genomför ca 25 stycken. Detta då det i Finland endast krävs MKB för betydande miljöpåverkan vilket inskränker antalet till fall där det antingen handlar om en mycket stor förändring av en verksamhet eller en ny verksamhet.

För mer information kontakta: Nicklas Skår, Svenskt Näringsliv, e-post:
nicklas.skar@svensktnaringsliv.se

Redovisningsdirektivet (ändringsdirektivet)

EU-direktivet (2014/95/EU) om ändringar i EU:s redovisningsdirektiv (2013/34/EU), innehåller regler om rapportering av icke-finansiell information och mångfaldspolicy.

I departementspromemorian Ds 2014:45, Företagens rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy, föreslogs lagändringar för att genomföra ändringsdirektivet i svensk rätt. Innebörden av förslaget i Ds 2014:45 är att kravet på att upprätta en hållbarhetsrapport utvidgas till att omfatta samtliga företag av allmänt intresse och större företag jämfört med direktivet som endast omfattar företag av allmänt intresse som är stora företag med mer än 500 anställda.

I förslaget i Ds 2014:45 har större företag lagts till som en kategori av företag som generellt ska omfattas av kravet på hållbarhetsrapportering. Förslaget i Ds 2014:45 bygger på att kategorin stora företag enligt de gränsvärden som framgår av redovisningsdirektivet införs i ÅRL. I prop. 2015/16:3 med förslag på genomförande av redovisningsdirektivet lämnas dock inte något sådant förslag utan dagens gräns mellan mindre och större företag behålls i ÅRL. Förslagen som lämnas i departementspromemorian innebär en väsentlig utökning i förhållande till direktivets minimiregel. Om dessutom kravet på hållbarhetsrapportering ska utgå från vad som definieras som större företag enligt prop. 2015/16:3 innebär det att ännu fler företag kommer att omfattas av kraven.

Konsekvenser:

I konsekvensutredningen till departementspromemorian uppskattas att promemorians förslag innebär att cirka 2 000 företag kommer att omfattas av krav på hållbarhetsrapportering, jämfört med de cirka 100 företag som skulle ha omfattats om man i stället utgått från direktivets minimikrav. Regelrådet har i sitt yttrande RR 2015-0025 funnit att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. I sitt yttrande kritiserar Regelrådet bl.a. att förslagsställaren inte gjort en beräkning eller beloppsmässig uppskattning för vilka effekter det faktiskt får för de tillkommande 1900 företag som omfattas av kravet på upprättande av hållbarhetsrapport men som inte hade gjort det om förslagsställaren hade utgått från ändringsdirektivets minimikrav.

Om omfattningen av vilka företag som ska upprätta en hållbarhetsrapport utökas, i enlighet med den föreslagna propositionen, till den nuvarande kategorin större företag i ÅRL blir konsekvensen att ytterligare 4600 företag omfattas (totalt ca 6600 företag), jämfört med ca 2000 som framgår av Ds 2014:45. Konsekvensutredningen i Ds:en bygger därmed på en förutsättning som inte längre gäller. Denna ytterligare utökning har alltså inte heller konsekvensutretts och såvitt vi vet har det väsentligt ändrade förslaget inte remitterats till berörda.

För mer information kontakta: Claes Norberg, Svenskt Näringsliv,
claes.norberg@svensktnaringsliv.se

Informationsförordningen

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna.

Paragraferna 8 och 9 i Livsmedelsverkets kompletterande föreskrifter LIVFS 2014:4 till förordningen innebär nationella särkrav som går utöver vad Informationsförordningen kräver. Dessa krav innebär att tillämpningsområdet utvidgas så att i princip samma krav ställs på hämtmat som på färdigförpackade livsmedel. Reglerna innebär i denna del utökade skyldigheter i förhållande till kunderna främst vad gäller information om allergener och livsmedlets beteckning.

Konsekvenser:

Om reglerna får fullt genomslag skulle de svenska särkraven innebära ökad belastning och ökade kostnader för restaurangerna då kraven i praktiken inte bara kommer att omfatta information beträffande maten för avhämtning utan även den mat som serveras i restaurangen. Detta då hämtmaten oftast motsvarar den mat som serveras i restaurangen. Särkraven innebär t.ex. att dokumentation av informationen behöver tas fram och förmedlas till olika personalgrupper som hanterar tillagning, servering och försäljning. Det innebär också att restaurangerna får mindre möjlighet att byta ut eller modifiera recepten utifrån innehållet i de dagliga leveranserna av varor då detta kräver ändringar i dokumentationen. Kockarna får vidare mindre utrymme att påverka menyn samt rätternas innehåll och utformning.

Regelrådet ansåg i sitt yttrande av den 4 juni 2014 att Livsmedelsverkets konsekvensutredning inte uppfyllde kraven på en konsekvensutredning enligt det regelverk som finns för detta. Regelrådet tog i sitt yttrande bl.a. upp att Livsmedelsverket inte angivit syftet med de ökade kraven i förslaget och konstaterar att då syftet torde hänga ihop med konsumentnyttan är det anmärkningsvärt att denna ska undersökas i efterhand. Regelrådet kritiserar också att Livsmedelsverket inte beräknat alla kostnader och att den totala kostnadsförändringen av de administrativa kostnaderna inte redovisats.

Enligt senare beräkningar som presenteras av Tillväxtverket i delrapporteringen till regeringen av utvecklingen av företagens administrativa kostnader åren 2013 och 2014 medför de nationella särkraven till följd av de utvidgade kraven enligt Livsmedelsverkets föreskrifter ökade kostnader för företagen med motsvarande ca 1,2 miljarder kronor.

För mer information kontakta: Anna Sandborgh, Visita, e-post:

a.sandborgh@visita.se